

Koepel
Gepensioneerden

Juridische Zaken

Juridische ins en outs van
de nieuwe Pensioenwet

Margriet van den Dobbelsesteen

Inhoudsopgave

- a. Regelingen bij Verzekeraars
- b. Reguliere juridische mogelijkheden
- c. Gelijke behandeling
- d. Eigendomsrecht versus schrappen instemmingsrecht
- e. Lopende juridische procedures
- f. Consequenties niet invaren en Gesloten fondsen
- g. Consequenties indien niet gereed voor 1-1-2027

a. Regelingen bij Verzekeraars

- Verzekeraars mogen de uitvoering van de bestaande premie-uitkerings-overeenkomsten en premie-kapitaal overeenkomsten continueren
- Wel moet overgegaan worden op gelijkblijvende premies, uiterlijk 1-1-2027
- Geen mogelijkheid tot compensatie van huidige regelingen met stijgende premie
- Eerbiedigende werking: progressieve premie mag gecontinueerd mits:
 - regeling bestond bij ingang wet
 - uitsluitend voor werknemers die 31-12-2026 al deelnemer waren
- Geldt ook voor premieregelingen met stijgende premie bij fondsen

b. reguliere juridische mogelijkheden

- De rechtsverhouding tussen werkgever en werknemer op grond van de pensioenovereenkomst loopt na het einde van de arbeidsovereenkomst door. D.w.z.:
 - de wg kan wijzigingen maken die na beëindiging deelneming nog doorwerken
 - het individu kan naar de civiele rechter gaan bij onevenredige benadeling
- Afhankelijk van het bestreden besluit kan individu werkgever fonds aanspreken.
- VO/BO kunnen als beroep instellen bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam ex. art 217 PW.
- In de statuten van het BO moet een regeling getroffen worden voor geschillen over goedkeuring van besluiten

c.1 Gelijke behandeling

- Onderscheid is verboden, behoudens objectieve rechtvaardiging (legitiem doel, passend en noodzakelijk).
- Leeftijdsdiscriminatie kan probleem zijn;
 - In kader compensatieregeling voor oudere werknemers
 - De stijgende premie uit de overgangsregeling voor verzekerde regelingen
 - Bij verdeelregels van het rendement die per leeftijdscohort worden vastgesteld;
- Regering stelt zich op het standpunt dat deze onderscheiden objectief gerechtvaardigd kunnen worden
- Echter, hangt af van de concrete uitwerking door het fonds; de maatregel moet immer passend en noodzakelijk zijn bij het individuele fonds.

c.2 Gelijke behandeling

- Zowel werkgever als pensioenfonds kunnen aangesproken worden in een actie bij het College voor de Rechten van de Mens of bij de civiele rechter.
- werknemer kan ook de nietigheid van het beding inroepen. Dan moet oude situatie hersteld moet worden. Daarbij kan compensatie aan de orde zijn
- Compensatie door de werkgever kan een rol spelen in de objectieve rechtvaardiging (noodzakelijkheidsvraag). Afwezigheid van compensatie kan leiden tot verboden indirect onderscheid
- Omgekeerde bewijslast; fonds/werkgever moet bewijzen dat er geen sprake van discriminatie is
- Mogelijkheid voor fonds of werkgever om bij het College voor de Rechten van de Mens een oordeel over eigen handelen te vragen.

d.1 Eigendomsrecht versus schrappen instemmingsrecht

- Individueel instemmingsrecht wordt geschrapt voor het invaren. Mag dat?

- Essentieel is Artikel 1 EP EVRM

Iedere natuurlijke of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom. Aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht. De voorgaande bepalingen tasten echter op geen enkele wijze het recht aan, dat een staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen of boeten te verzekeren

- opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten zijn verkregen eigendomsrechten.
- Regering is van oordeel dat het hier gaat om regulering vanuit het algemeen belang
- Aan veel kritiek onderhevig; juridische houdbaarheid wordt in twijfel getrokken

d.2 Eigendomsrecht versus schrappen instemmingsrecht

- Voor gerechtvaardigde ontneming / regulering van eigendom gelden 3 voorwaarden
 - een wettelijke grondslag, kenbaar en voorzienbaar. **Komt in wet ✓**
 - een legitiem doel in het kader van het publieke belang.
 - proportioneel en gerechtvaardigd

- Doel van de stelselherziening, o.m.
 - aan passen aan de manier waarop we in de 21e eeuw leven en werken
 - perspectief op een koopkrachtig pensioen, door het pensioen directer mee te laten bewegen met economische ontwikkelingen **dus legitiem ✓**

- Door niet invaren wordt doel pas na decennia gerealiseerd, wordt uitvoering gecompliceerd en kan o.a.. risicodeling tussen generaties doorbroken worden, terwijl inbreuk gering **dus proportioneel en gerechtvaardigd ✓**

- Gelet daarop meent de Regering dat sprake is van een een gerechtvaardigde regulering

d.3 Eigendomsrecht versus schrappen instemmingsrecht

- Ieder natuurlijk of rechtspersoon kan bij vermeende schending van het eigendomsrecht jegens de Staat beroep doen op art. 1. EP EVRM (directe verticale werking)
- Geen directe horizontale werking. Dus geen invloed op de rechtsverhouding tussen deelnemer en pensioenuitvoerder
- Kan wel indirecte werking hebben als rechter toetst aan artikel 1 via de band van redelijkheid en billijkheid.
- Art. 17 EU Handvest is ook van toepassing; biedt inhoudelijk zelfde bescherming.
- Art 17 misschien wel rechtstreeks in te roepen jegens fonds

d.4 Eigendomsrecht versus schrappen instemmingsrecht

- Knelpunt zit m.n. bij huidige en bijna gepensioneerden die onvoldoende voorbereid zijn op mogelijke pensioenkortingen.
- Onder meer de volgende opties kunnen overwogen worden
 - Voorafgaand aan invaren de gepensioneerden afsplitsen
 - Bij FlexC alle gepensioneerden bij invaren de keuze tussen vast en variabel geven.
 - Bij SolC alle gepensioneerden de keuze te geven een vast pensioen in te kopen, bijv. bij een verzekeraar
- Op basis van het eigen vermogensdeel en een evenredig deel van de vrije reserves en van de initiële dotatie solidariteitsreserve

e. Lopende juridische procedures

- Er zijn / komen enkele procedures die relevant kunnen zijn voor de transitie c.q. FTK
- KBO Brabant inzake de te hanteren buffers bij CDC regelingen
- PMT deelnemers met eis tot inhaalindexatie
- Reiswerk Pensioenen en BPF Agrarische en Voedselhandel inzake kortingen bij externe collectieve reserveoverdracht
- Koepel zelf heeft een zaak voorbereid die ingesteld kan worden als in het definitieve wetsontwerp onvoldoende aan onze wensen tegemoet gekomen wordt. Op dit moment niet opportuun

f.1 Consequenties niet invaren en Gesloten fondsen

- Als **niet** wordt ingevaren betreft de opdrachtaanvaarding alleen de pensioenregeling, maar in het transitieplan moet
 - aangegeven worden of het fonds de analyse, onderbouwing en besluit van sociale partners om niet in te varen deelt.
 - gemotiveerd worden hoe het fonds de risico-overdrachten en kruissubsidiëring tussen de bestaande uitkeringsovereenkomst en de nieuwe premieregeling in één fonds financieel zal mitigeren.
- Het pensioenfonds kan zonder verzoek van sociale partners niet zelfstandig besluiten tot invaren.
- Collectieve waardeoverdracht ex 83 en 84 PW blijft mogelijk gedurende de transitie periode en ook daarna (individuele instemming)
- Als nieuwe regeling in nieuw fonds wordt oude fonds een gesloten fonds

f.2 Consequenties niet invaren en Gesloten fondsen

- Als gesloten pensioenfonds niet langer toekomstbestendig is moeten de verplichtingen worden overgedragen en fonds geliquideerd
- Indien de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereist eigen vermogen moet het fonds over gaan tot overdracht en liquidatie.
 - DNB stelt termijn waarop ex 150 PW
 - Fondsen moeten dan ‘verlies’ nemen; er kan geen rekening gehouden worden met eventueel toekomstig herstel.
- Hiermee rekening houden bij besluit of nieuwe regeling al dan niet in oude fonds uitgevoerd moet worden; te meer als sprake is van lage beleidsdekkingsgraad
- Voor gesloten fonds blijft PW en oude FTK ongewijzigd van toepassing

g. Consequenties indien niet gereed voor 1-1-2027

- Doemscenario als vanaf 1-1-2027 oude regeling nog zou gelden
 - Regeling in strijd wet; fonds mag niet uitvoeren
 - Transitiekader vervalst; dus ook de faciliteringsmogelijkheden tot invaren en compensatie. Event. eis schadevergoeding
 - Juridische procedures; de pensioenovereenkomst wg-wn blijkt bestaan
 - Als de pensioenregeling vanaf 1 januari 2027 niet voldoet aan de fiscale wetgeving, treedt de sanctiebepaling in werking:
 - > waarde aanspraken in één keer progressief belast
 - > daarnaast wordt er maximaal 20% revisierente geheven over deze waarde.
- Dus: zorg dat in elk geval de regeling aangepast is voor 1-1-2027; over reserveoverdracht ex 83 en 84 PW kan later nog beslist worden